

Martin Tjebbe Mobach

Martin Tjebbe Mobach is geboren op 10 augustus 1921 in Pajeti, NOI. Hij was de zoon van Tjebbe Mobach en Klasina van der Kouwe. Martin Tjebbe had een jongere broer, Jan Willem (1924). Zijn vader was als zendeling vanuit de Gereformeerde Kerk in Hoogeveen uitzonden naar Nederlands Indië en werkte op Soemba als onderwijzer. Het gezin verhuisde op een gegeven moment naar Nederland en ging wonen in Apeldoorn. Ze werden evangelisch opgevoegd.

Op 11 juni 1931 is in Apeldoorn Groep 1, Stadhouders Willem III opgericht. Hopman Tiethof heeft samen met ds. Berkel, een Apeldoornse predikant, een belangrijke rol gespeeld in Scouting in Apeldoorn. Ds. Berkel was voorzitter van de Christelijke Jonge Mannen Vereniging. Vanuit deze protestantse signatuur ontstond een 2e groep, de George Williams. Op 21 november 1931 werd deze groep opgericht onder de naam C.J.M.V. groep. De George Williamsgroep heeft op diverse locaties zijn onderkomen gehad. Na de Wereld Jamboree in Vogelenzang in 1937 werd de groep gesplitst en ontstond groep 3 Van Oosterwijk Bruyn. Tijdens de Tweede Wereldoorlog ging de groep als bijbelgroep door om toch te kunnen draaien. Martin Tjebbe was in 1939 stamcorrespondent van de stam van Groep 2 George Williamsgroep, die Oranje Trekkers, in Apeldoorn. In september 1939 ontving Martin Tjebbe de volmacht als assistent verkennersleiding bij groep 2.

Martin Tjebbe was tijdens de oorlog rechtenstudent te Utrecht en zijn jongere broer Jan Willem was medisch student aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Martin Tjebbe en Jan Willem waren in de oorlogsjaren de oprichters van en werkten mee aan het illegale tijdschrift "*De nieuwsbode; orgaan van de vrije pers*". Dit was een verzetsblad dat vanaf 1 augustus 1942 tot en met 1 mei 1945 in Amsterdam en Utrecht werd uitgegeven. Het blad verscheen dagelijks, vanaf november 1943 3 maal per week in een oplage tussen de 300 en 4000 exemplaren. Het doel van De nieuwsbode was het op zo ruim mogelijke schaal verspreiden van nieuws om zo de verzetsgeest aan te moedigen en daarnaast het verkrijgen van inkomsten ter ondersteuning van hen, die als gevolg van verzet hun normale inkomsten verloren hadden. Van Utrecht uit werden de bladen naar Noord- en Zuid-Holland, Gelderland, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg gebracht. De schuilnaam van Tjebbe was 'van den Berg'. Hij was ook aangesloten bij de Ordedienst, Gewest 8 in Utrecht.

Op 28 april 1944 is de top van de organisatie na verraad gearresteerd door Sicherheits Dienst (SD). Martin Tjebbe werd na een verblijf in de gevangenis aan de Amstelveenscheweg vervoerd naar Kamp Amersfoort. Hier kreeg hij kampnummer 165. Na vier maand ging hij naar kamp Ladelund. Dit was een buitenkamp van concentratiekamp Neuengamme en bestond van 1 november tot 16 december 1944. De ruim 2000 gevangenen moesten werken aan de Friesenwall, een verdedigingslinie aan de kust van de Noordzee. Hitler had op 28 augustus 1944 het bevel gegeven om de linie van de Nederlandse grens tot de Deense grens aan te leggen uit angst voor een invasie vanuit zee. In totaal hebben 22.000 gevangenen aan het project gewerkt. De helft daarvan kwam uit Nederland, de andere helft uit Denemarken, Frankrijk en Polen. De gevangenen moesten 12

uren per dag werken, 7 dagen per week. De Friesenwall had een lengte van ongeveer 250 kilometer toen het project in februari 1945 werd stopgezet. Vervolgens zat bij tot eind april 1945 in concentratiekamp Neuengamme. Vanaf 20 april werden duizenden gevangenen van Neuengamme in schepen geladen, waaronder de Cap Arcona en achtergelaten in de baai van Lübeck. Op die manier probeerden de nazi's het bewijs dat het concentratiekamp had bestaan te verdoezelen. De geallieerden, die de schepen aanzagen voor troepentransportvaartuigen, brachten de schepen op 3 mei 1945 tot zinken, waarbij naar schatting 7000 tot 8000 mensen omkwamen. Martin Tjebbe overleefde de aanval en kwam terecht in het ziekenhuis. Van daar ging hij terug naar Apeldoorn.

Zijn broer en een andere mede verzetsstrijder zijn in het concentratiekamp Neuengamme overleden.

Martin Tjebbe trouwde na de oorlog in Apeldoorn met Geertruida Wilhelmina van Deemter. Hij is overleden op 12 maart 2008 in Princeton, New Jersey, United States.

In 1970 fuseerden de Scoutinggroep George Williams en de Veluwse Woudlopers, die kort na de Tweede Wereldoorlog werd opgericht, tot de Ugchelse Woudlopers.

Meer informatie

[Martin Tjebbe Mobach | Digitaal Monument Neuengamme \(vriendenkringneuengamme.nl\)](#)

[Jan Willem Mobach | Digitaal Monument Neuengamme \(vriendenkringneuengamme.nl\)](#)

[Martin Tjebbe Mobach \(1921 - 2008\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[De Huifkar, november 1939](#)

[Neuengamme - Wikipedia](#)

[Ladelund - Wikipedia](#)

[De Ondergrondse Pers 1940-1945, 3e geheel herziene druk door Drs. Hans de Vries \(knav.nl\)](#)

[Apeldoorn-Orden \(apeldoorn-orden.nl\)](#)

[Geschiedenis - Ugchelse Woudlopers Groep II \(uw2.nl\)](#)

[Cap Arcona \(schip, 1927\) - Wikiwand](#)

[Weest paraat; officieel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 25, 1939, no 8, 1939 » 1939-09 - Pag. 24 | Delpher](#)

["De huifkar"; algemeen maandblad van en voor voortrekkers der Nederlandsche Padvindersbeweging, jrg 7, 1939, no. 87, 1939 » 1939-11 - Pag. 14 | Delpher](#)

[52 Lijsten van verzetslieden, behorende tot de Ordedienst, gewest 8... \(Het Utrechts Archief\) - Het Utrechts Archief](#)

[Martin Tjebbe Mobach \(1921 - 2008\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Repertorium van Nederlandse zendings- en missie-archieven 1800-1960 \(knav.nl\)](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.